

ΠΡΟΒΟΛΕΙΣ

Δημοκρατία
καλυβιώτικη

ΑΣ ΠΟΥΜΕ ότι ο Πάγκαλος πλανάται. Ας ακούσουμε τους ίδιους τους δράστες του γιαουρτώματος που δηλώνουν άσχετοι με τον ΣΥΡΙΖΑ. Ας πιστέψουμε ότι η Κουμουνδούρου ούτε τους ήξερε ούτε τους ενθάρρυνε. Δεν έχει σημασία. Διότι ο ΣΥΡΙΖΑ κάνει κάτι χειρότερο από το να υποδαυλίζει αυτές τις επιθέσεις: έρχεται εκ των υστέρων να τις νομιμοποιήσει, δικαιολογώντας τις ως εκδηλώσεις λαϊκής οργής. Δεν φταίει μόνο ο ΣΥΡΙΖΑ. Φταίει η υπερκομματική - πολιτική κουλτούρα της Μεταπολίτευσης που αθώνει ακόμη και τον κουλιγκανισμό ως «ξέσπασμα του λαού». «Λαός» εν προκειμένω είναι τέσσερις - πέντε κουλιγκαν που επιβάλλονται στη δημόσια ζωή χάρη στην κάμερα του κινητού τους. Η πράξη τους δεν θα είχε πολιτικό πρόσημο, αν δεν έβρισκε απολογητές. Αν δεν αναλάμβαναν κάποιοι να τη δικαιώσουν ως συγγνωστή διαμαρτυρία.

ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ
ΤΣΙΝΤΖΙΝΗ

Σε κάτι έχει δίκιο ο ΣΥΡΙΖΑ. Υπάρχει οργή. Υπάρχει αγανάκτηση που δεν σκηνοθετείται για να παίξει στο YouTube. Αυτό που περιμένει κανείς από τα κόμματα είναι να μεταποιούν την οργή σε πολιτικό λόγο, το κράξιμο σε διαφωνία. Αυτό που θεωρεί κανείς αυτονόητο για τα κόμματα είναι ότι αντιλαμβάνονται την πολιτική αντιπαράθεση ως έλλογη διαδικασία, και όχι ως θυμικό αλληλοσπαραγμό. Ας δούμε πάλι το βίντεο των Καλυβίων. Οι περισσότεροι από τους συγκεντρωμένους προσπαθούν να μιλήσουν με τον Πάγκαλο. Ήθελαν να τους ακούσει και να τον ακούσουν. Επενέβησαν όμως οι γιαουρτόμαγκες. Ο ωμός τους τρόπος τείνει να γίνει καθημερινό φαινόμενο. Οποιος τον ανέχεται, προετοιμάζει μια δημόσια ζωή που θα υπάρχει μόνο ως αρένα άναρθρων ξεσπασμάτων.

Τι μας μαθαίνει ο Γιαπωνέζος

Γιατί σεισμός, τσουνάμι και ραδιενέργεια ένωσαν, αντί να διαλύσουν, την κοινωνία

ΤΑ ΝΕΑ / THE NEW YORK TIMES

Οταν η Αμερική ζορίζεται, όπως συμβαίνει τώρα με τις συζητήσεις για τις περικοπές στον πυρηνολογισμό, μερικές φορές ποδοπατάμε τους λιγότερο ισχυρούς και τους πιο ευάλωτους ανάμεσά μας. Γι' αυτό ίσως να μπορούσαμε να διδαχθούμε κάτι από την Ιαπωνία, όπου ο σεισμός, το τσουνάμι και οι διαρροές ραδιενέργειας δεν διέλυσαν την κοινωνία αλλά την ένωσαν περισσότερο παρά ποτέ. Τις μέρες αυτές στην Ιαπωνία, σύμβολα της ανιδιοτέλειας, της στωικότητας και της πειθαρχίας είναι αυτοί οι εργάτες στον πυρηνικό σταθμό της Φουκουσίμα που ανώνυμα και χωρίς να παραπονούνται διακινδυνεύουν δεχόμενοι επικίνδυνες δόσεις ραδιενέργειας καθώς πασχίζουν να προλάβουν την τήξη των πυρήνων των αντιδραστήρων που θα έθετε σε κίνδυνο τους συμπολίτες τους. Ελπίζω ότι κάποια μέρα η Ιαπωνία θα ανεγείρει ένα άγαλμα γι' αυτούς τους εργάτες του πυρηνικού σταθμού ως σύμβολο πίστης και αφοσίωσης στο καθήκον. Εζησα πέντε χρόνια στην Ιαπωνία ως επικεφαλής του γραφείου των «Νιου Γιορκ Τάιμς» στο Τόκιο και μερικές φορές με θιμούσαν εχθρικοί προς τη χώρα επειδή συχνά επέκρινα την ανικανότητα και τη διπροσωπία της ιαπωνικής κυβέρνησης. Όμως η αλήθεια είναι ότι αγάπησα την ευγένεια και την ανιδιοτέλεια της Ιαπωνίας. Υπάρχει ένα είδος εθνικού κώδικα τιμής, ένα παράδειγμα του οποίου είναι ο τρόπος με τον οποίο ακόμη και φτηνά εστιατόρια θα σου δανείσουν μια ομπρέλα αν πιάσει καταιγίδα: απλώς αναμένεται από σένα να την επιστρέψεις σε μία ή δύο ημέρες. Αν χάσεις το πορτοφόλι σου στο Μετρό, περιμένεις ότι θα το ξαναβρείς. Ο σεισμός έφερε στην επιφάνεια αυτή τη διχοτόμηση. Η ιαπωνική κυβέρνη-

ΤΟΥ ΝΙΧΟΛΑΣ
D. KRISTOF

ση ήταν θλιβερή. Και ο ιαπωνικός λαός ήταν υπέροχος, υπομένοντας αφόρητες δυσκολίες με αξιοπρέπεια και χάρη. Το 1995 κάλυψε τον σεισμό στο Κόμπε που σκότωσε περισσότερους από 6.000 ανθρώπους και κοίταζε παντού για να βρω ένα παράδειγμα ανθρώπων να λεηλατούν εμπορεύματα από κάποιο από τα πολλά καταστήματα με τις σπασμένες βιτρίνες. Βρήκα πράγματι έναν νοικοκύρη που είχε χάσει δύο ποδηλάτα, όμως κάνοντας ρεπορτάζ φάνηκε ότι μπορεί να τα είχαν πάρει για τις προσπάθειες διάσωσης. Τελικά συνάντησα έναν ιδιοκτήτη μίνι μάρκετ που είχε δει τρεις νεαρούς να αρπάζουν τρόφιμα από το κατάστημά του και να φεύγουν τρέχοντας. Τον ρώτησα αν του προκαλεί έκπληξη το γεγονός ότι ιάπωνες συμπατριώτες του έπεσαν τόσο χαμηλά. «Οχι, παρεξηγήσατε», μου είπε ο ιδιοκτήτης του καταστήματος. «Αυτοί που έκαναν τη λεηλασία δεν ήταν Ιάπωνες. Ήταν ξένοι».

Ιάπωνες πυροσβέστες, σύμβολα ανιδιοτέλειας και στωικότητας, ετοιμάζονται να αναλάβουν δράση στη Φουκουσίμα και να προσπαθήσουν να ψήξουν τους πυρηνικούς αντιδραστήρες

Η ιαπωνική ηθική τού να υπομένεις αδιαμαρτύρητα - γκαμάν στα ιαπωνικά - μπορεί να εξηγήσει και το γιατί η χώρα συμβιβάζεται να έχει ηγέτες τρίτης κατηγορίας

Σύμφωνοι, η ιαπωνική ηθική τού να υπομένεις αδιαμαρτύρητα - γκαμάν στα ιαπωνικά - μπορεί να εξηγήσει και το γιατί η χώρα συμβιβάζεται να έχει ηγέτες τρί-

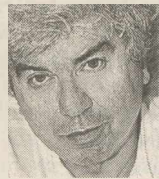
της κατηγορίας. Επιπλέον, ο σφιχτοδεμένος κοινωνικός ιστός μπορεί να οδηγήσει σε διακρίσεις εις βάρος των αταίριαστων. Ο κοινοτισμός της Ιαπωνίας έχει και την αρνητική πλευρά του, όμως εμείς οι ξένοι θα ήταν καλό να κάνουμε ένα ή δύο βήματα προς αυτή την κατεύθυνση. Το χάσμα ανάμεσα στους πλούσιους και τους φτωχούς είναι μικρότερο στην Ιαπωνία και οι μεγιστάνες των ιαπωνικών εταιρειών θα αισθάνονταν αμχανία μπροστά στους μισθούς που συντηίζουν να παίρνουν στην Αμερική οι επικεφαλής επιχειρήσεων. Ακόμη και σε φτωχές περιοχές τα σχολεία είναι εξαιρετικά. Με τη γυναίκα μου, στείλαμε τα παιδιά μας σε ιαπωνικά σχολεία. Στα γενέθλια του Γκρέγκορι, καλέσαμε σπίτι τους συμμαθητές του και τους μάθαμε να παίζουν μουσικές καρέκλες. Ήταν καταστροφή! Τα παιδιά, ιδιαίτερα τα κορίτσια, υπέστησαν ψυχικό τραύμα επειδή έπρεπε να παραμερίσουν άλλους για να κερδίσουν τα ίδια μια θέση. Ήταν οι πιο ευγενικές και λιγότερο ανταγωνιστικές μουσικές καρέκλες που παίχτηκαν ποτέ στην ανθρώπινη ιστορία.

«...με διαδέχεται ηρεσέ αρεσέ της κοινωτικής (ωής), — κρατος διασίου»

Αυτοί οι κασόνες του αρχαίου δικαίου διατασσονται

ΑΝΟΡΘΟΔΟΞΑ

«**Θ**έλουν να μας πάνε σ' άλλο σχολείο που είναι 300 μέτρα μακριά. Και μετά θα μας πάνε σ' ένα άλλο που είναι 500 μέτρα μακριά. Πού θα πάει αυτή η κατάσταση».

ΤΟΥ ΤΑΚΗ
ΘΕΟΔΩΡΟ-
ΠΟΥΛΟΥ

σε με τη φωνή μιας Ελλάδας που χρειάζεται αυτοκίνητο ακόμη και για να πάει ως το περίπτερο. Ξέρω πως Ελλάδα

Παρακολουθώντας τον αγανακτισμένο μαθητή στην τηλεόραση, αναρωτιόμουν πόσα χρόνια σκοπεύει να μείνει στα θρανία για να προσθέτει μέτρα στις αποστάσεις. Είναι όμως μάλλον βέβαιο ότι μιλού-

Στην Ελλάδα έχει φωνή όποιος, και' επάγγελμα, διαφωνεί με αυτό που συμφωνούν όλοι οι υπόλοιποι

δεν είναι μόνο η Αθήνα, πως υπάρχουν απομακρυσμένα χωριά, οι μαθητές των οποίων ακούν μάλλον χαμογελώντας ειρωνικά τις καταγγελίες του συνομήλικού τους.

Ξέρω και άλλα, όλοι τα ξέρουμε. Ξέρουμε, ας πούμε, πως στην Ελλάδα έχουμε περίπου 180.000 διδάσκοντες στην Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, κάτι πάνω από το 20% των υπαλλήλων του Λεβιάθαν/Δημοσίου. Κι ότι έχουμε 15.500 σχολικές μονάδες, ενώ η Βάδη-Βυρτεμβέργη, με πληθυσμό όσο και η Ελλάδα, έχει μόνο 3.800. Ξέρουμε κι άλλα που, λογικά, θα αποδείκνυαν πως οι συγχωνεύσεις που πάει να εφαρμόσει το υπουργείο Παιδείας, αυτονόητες μεν, μοιάζουν με ασπιρίνη που χορηγείται σε

καρκινοπαθή. Ξέρουμε επίσης πως το πρόβλημα με την εκπαίδευση δεν είναι εκεί - όμως αυτό δεν το λέμε, γιατί αν το πούμε πρέπει να συμφωνήσουμε πως έχουμε αποτύχει ως κοινωνία. Και στην Ελλάδα του 2011 έχει φωνή μόνον όποιος, κατ' επάγγελμα, διαφωνεί με αυτό που συμφωνούν όλοι οι υπόλοιποι, με την αποτυχία μας δηλαδή. Ξέρουμε, π.χ., πως όταν η διδασκτέα ύλη είναι η «παπαγαλία», τότε, είτε την τάξη την αποτελούν 25 μαθητές είτε 40, το αποτέλεσμα είναι το ίδιο. Αν βέβαια το πούμε αυτό, πρέπει να ψάξουμε και πόσοι απ' αυτούς τους 180.000 διδάσκοντες είναι σε θέση να υπηρετήσουν μια άλλη εκπαίδευση που δεν στηρίζεται στην παπαγαλία. Κι αυτό, ακόμη κι αν θέλουμε να το μάθουμε,

δεν μπορούμε, διότι λέγεται ότι το τελευταίο φύλλο ποιότητας εκπαιδευτικού συντάχθηκε το 1980. Τι άλλο ξέρουμε; Ότι ο μαθητής είναι σκληρά εργαζόμενος, ότι περνάει τις ημέρες του τρέχοντας από την τάξη στο φροντιστήριο, για να συναντήσει ενίοτε τον ίδιο καθηγητή που είδε το πρωί στην τάξη, κι από 'κεί στις «ξένες γλώσσες» για να μάθει αυτό που υποτίθεται πως του μαθαίνει η δωρεάν εκπαίδευση. Και παρότι τα ξέρουμε όλα αυτά - και πολλά ακόμη -, γονείς και διδάσκοντες παροτρύνουν τα παιδιά να αντισταθούν στην απάνθρωπη μεταχείριση που τους επιφυλάσσουν οι συγχωνεύσεις. Και τραγουδώντας όλοι μαζί «φεγγαράκι μου λαμπρό» χορεύουν τον χορό του Ζαλόγγου.